

Αειφορία και εκπαίδευση

Μία Εννοιολόγηση

1. Ιστορικά

Καθώς οι συνέπειες της αγνόησης των φυσικών ορίων του πλανήτη μας γίνονται όλο και πιο εμφανείς, η έννοια της "αειφορίας" απέκτησε όλο και μεγαλύτερη δυναμική τις προηγούμενες δεκαετίες. Το 2015, οι παγκόσμιοι ηγέτες υιοθέτησαν τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) ως πλαίσιο για την αντιμετώπιση των προκλήσεων.

Η εκπαίδευση πρέπει να διαδραματίσει κεντρικό ρόλο στην επίτευξη αυτών των στόχων. Ο στόχος 4.7 του SDG 4, ο οποίος καλύπτει τον τομέα της εκπαίδευσης, καθορίζει τους σχετικούς στόχους: "Μέχρι το 2030 να διασφαλιστεί ότι όλοι οι εκπαιδευόμενοι αποκτούν τις γνώσεις και τις δεξιότητες που απαιτούνται για την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης, μεταξύ άλλων μέσω της εκπαίδευσης για τη βιώσιμη ανάπτυξη (ΕΒΑ) και του βιώσιμου τρόπου ζωής, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της ισότητας των φύλων, της προώθησης μιας κουλτούρας ειρήνης και μη βίας, της παγκόσμιας πολιτειότητας και της εκτίμησης της πολιτιστικής ποικιλομορφίας και της συμβολής του πολιτισμού στη βιώσιμη ανάπτυξη".

Η ΕΒΑ εστιάζει σε μια ολιστική και σφαιρική θεώρηση του πολύπλοκου κόσμου μας με τις αλληλοεξαρτώμενες οικολογικές, οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές διαστάσεις του, εκτιμώντας παράλληλα τη σημασία των παρεμβάσεων σε τοπικό επίπεδο. Χρειάζεται μια κοινωνική διαδικασία κατανόησης και διαπραγμάτευσης για το πώς μπορεί να μοιάζει η πορεία προς μια βιώσιμη κοινωνία. Στο πλαίσιο του επείγοντος χαρακτήρα, οι ενήλικες πρέπει να αναγνωριστούν ως οι κύριοι μοχλοί για τις αλλαγές που απαιτούνται. Οι παγκόσμιες διασκέψεις για την εκπαίδευση ενηλίκων, CONFINTEA VII τον Ιούνιο του 2022, υποστήριξαν ότι "η Εκπαίδευση Ενηλίκων και η Δια Βίου Μάθηση πρέπει να αποτελέσουν μέρος αυτού του πράσινου μετασχηματισμού. Δίνοντας στους νέους και τους ενήλικες την δυνατότητα κατανόησης του θέματος, αυξάνεται η ευαισθητοποίησή τους και εξοπλίζονται με τις γνώσεις και τη δράση που απαιτούνται για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και την

αντιμετώπισή της, καθώς και για την ανάπτυξη ανθεκτικότητας και δράσης για μετασχηματισμό".

Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπογραμμίζει τη σημασία και τον επείγοντα χαρακτήρα του μετασχηματισμού προς μια βιώσιμη κοινωνία και οικονομία..

2. Ο ρόλος της εκπαίδευσης

Η έννοια της εκπαίδευσης μπορεί να εμπλουτίσει τις συζητήσεις και τις πρακτικές της ΕΒΑ από διάφορες απόψεις:

- Η έννοια της εκπαίδευσης μας υπενθυμίζει να διευρύνουμε τις υπάρχουσες έννοιες της ΕΒΑ συμπεριλαμβάνοντας περισσότερα στοιχεία που αφορούν π.χ. τις αφηγήσεις, την ηθική και την αισθητική, αναγνωρίζοντας τις δυνατότητές τους στις διαδικασίες αλλαγής που έρχονται.
- Οι πτυχές της ατομικής μάθησης, με έμφαση στο συναισθηματικό βάθος και την ηθική, αντικατοπτρίζονται ελάχιστα στις τρέχουσες έννοιες της ΕΒΑ. Αυτό πρέπει να διορθωθεί.
- Η ΕΒΑ και η έννοια της εκπαίδευσης μιλούν για την ανάγκη επέκτασης του αισθήματος ευθύνης των ανθρώπων πέρα από την κοινότητα και το εθνικό κράτος, συμπεριλαμβανομένης της ευθύνης για τον πλανήτη και την ανθρωπότητα.
- Τέλος, η ιδέα της ενδυνάμωσης των πολιτών ώστε να γίνουν "παράγοντες της αλλαγής" είναι παρούσα στην έννοια της εκπαίδευσης, υπογραμμίζοντας πώς οι ενήλικες μπορούν να γίνουν ενεργές μετασχηματιστικές δυνάμεις.

3. Συστάσεις

3.1. Συστάσεις προς τους παρόχους εκπαίδευσης ενηλίκων και τους επαγγελματίες

- Επένδυση στην ανάπτυξη ικανοτήτων για διευθυντές και εκπαιδευτές: Οι επαγγελματίες της εκπαίδευσης πρέπει να εκπαιδεύονται σε μόνιμη βάση, ώστε να εξοικειωθούν και να αποκτήσουν αυτοπεποίθηση στο θέμα της βιωσιμότητας, στις πράσινες δεξιότητες και στις έννοιες της κυκλικής οικονομίας. Συμπερίληψη όλων των πτυχών του Bildung Rose στην κατάρτιση: όχι μόνο τις γνώσεις, αλλά και τις ηθικές, συναισθηματικές πτυχές κ.λπ.
- Επικοινωνήστε τη βιωσιμότητα με θετικό και ελκυστικό τρόπο, εστιάζοντας στα οφέλη ενός πιο βιώσιμου τρόπου ζωής.
- Χρησιμοποιήστε τις ιδέες της έννοιας Bildung για να σκεφτείτε και να εφαρμόσετε την ΑΕΕ ολιστικά, συνδυάζοντας διάφορες διαστάσεις αποφεύγοντας την αυστηρή διάκριση μεταξύ επαγγελματικής και μη επαγγελματικής Εκπαίδευσης Ενηλίκων.
- Η βιωσιμότητα απαιτεί αίσθημα ευθύνης για τους ανθρώπους και τη φύση πέρα από τα εθνικά σύνορα, επομένως να συμπεριλάβουμε τη διεθνή αλληλεγγύη και την παγκόσμια συμμετοχή σε όλες τις δραστηριότητες. Αναλάβετε τρέχοντα κοινοτικά έργα που στοχεύουν στην εφαρμογή των ΣΒΑ για την προώθηση της μάθησης με βάση τη δράση.

- Εμπλοκή ατόμων όλων των ηλικιών για τη δημιουργία ενός διαλόγου μεταξύ των γενεών που θα δημιουργήσει μια κουλτούρα βιωσιμότητας.

3.2. Σύσταση προς τους εθνικούς φορείς λήψης αποφάσεων

- Τα ιδρύματα Εκπαίδευσης Ενηλίκων και Διά Βίου Μάθησης πρέπει να συμμετέχουν σε βιώσιμα δίκτυα, ώστε να παρέχουν ευκαιρίες για αμοιβαία ανταλλαγή υλικών και πρακτικών.
- Συμπερίληψη ενοτήτων σχετικά με την εκπαίδευση σε όλες τις διαστάσεις της στα πανεπιστημιακά μαθήματα αρχικής και συνεχιζόμενης εκπαίδευσης στον τομέα της Εκπαίδευσης Ενηλίκων και Διά Βίου Μάθησης (κοινωνική, εθνική, έμφυλη)
- Να οικοδομήσουμε γέφυρες μεταξύ της Εκπαίδευσης Ενηλίκων και Διά Βίου Μάθησης και της συγκεκριμένης δράσης σε τοπικό επίπεδο, ανοίγοντας περισσότερους χώρους για τη συμμετοχή των πολιτών.

3.3. Συστάσεις προς τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο

- Επέκταση των ορθών πρακτικών εκπαίδευσης σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, μεταξύ άλλων μέσω της συγκέντρωσης πόρων με βάση έργα.
- Σεβασμός της ποικιλομορφίας στην Ευρώπη και να σχεδιασμός ευκαιριών Εκπαίδευσης Ενηλίκων και Διά Βίου Μάθησης, ανοικτές για πολλούς παρόχους και συμμετέχοντες
- Σχεδιασμός μιας πολιτικής Εκπαίδευσης Ενηλίκων και Διά Βίου Μάθησης, η οποία θα στοχεύει στη δημιουργία μιας "ευρωπαϊκής αίσθησης του ανήκειν", περιλαμβάνοντας καλύτερες και περισσότερες επιλογές για τους Ευρωπαίους ενήλικες να συναντώνται, να συζητούν και να δρουν από κοινού.

